

Samrådsredogörelse Detaljplan för del av Hekla 1 m.fl. i stadsdelen Kista, S-Dp 2015-11509

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund	2
Förslagets syfte och huvuddrag	2
Hur samrådet bedrivits	3
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande	3
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	10
Övriga remissinstanser	17
Övriga, ej sakägare	22
Föreslagna förändringar	22
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	23

Sammanfattning

Detaljplanen syftar till att möjliggöra utveckling och utbyggnad av kontors- och industrifastigheten Hekla 1 m.fl. i Kista med ny bebyggelse innehållande bostäder, förskola och kontor samt publika verksamheter i entréplan. Detaljplanen möjliggör även en park. Planområdet är beläget i korsningen Isafjordsgatan/Kistagången.

Detaljplanen möjliggör för totalt cirka 120 200 m² bruttoarea inom fastigheten Hekla 1 fördelat på två nya kontorsbyggnader, ett flerbostadshus och tillbyggnad av två kontorsbyggnader i 5-24 våningar. Tre befintliga kontorsbyggnader ersätts med cirka 80 000 m² bruttoarea inklusive garage, fördelat på 62 000 m² kontorsyta, 17 400 m² bostäder, 780 m² förskola med fyra avdelningar. Två hus kompletteras med 7 100 m² bruttoarea kontorsyta. Inom detaljplanen möjliggörs också för underbyggd elnätstation, kulvertar och garage. Den nya bebyggelsens utformning ska bidra till en levande gatumiljö samt stärka attraktiviteten i området liksom

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

tillgängligheten till omkringliggande målpunkter, gator och parkrum. Detaljplanen möjliggör för cirka 240 nya bostäder i Kista.

Planförslaget var utsänt på samråd mellan 2017-05-09 - 2017-06-20. Under samrådet har 21 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller trafikbuller, risk, mikroklimat, placering av nätstationer, gestaltning och skala.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har följande frågor studerats vidare inom ramen för planarbetet: Grönlandsparken, gestaltning av höghuset, dagvattenhantering, markundersökning, mikroklimat, trafikbuller, geoteknisk utredning, riskhantering, placering av elnätstation och flyghinder.

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att möjliggöra utveckling och utbyggnad av kontors- och industrifastigheten Hekla 1 m.fl. i korsningen Isafjordsgatan/Kistagången inom Kista verksamhetsområde med kontor, bostäder, förskola och verksamhetslokaler. Att förbättra tillgänglighet och integrationen, inom planområdet och till omgivningen, samt att stärka Grönlandsparken som stadsdelspark i Kista är också en del av syftet. Planförslaget skapar förutsättningar för ny effektiv bebyggelse som kan bidra till att utveckla stadslivet i Kista och skapa en mer varierad bebyggelse vid en viktig och central nod.

Bebyggelse inom fastigheten föreslås att delvis ersättas, och delvis utvidgas för att inrymma kontor, bostäder, förskola samt publika verksamheter i delar av bebyggelsens bottenvåningar. Förslaget innebär att befintligt kontorskomplex invid Kistagången/Grönlandsparken ersätts med tre nya byggnader i 5-24 våningar samt att två befintliga kontorsbyggnader utökas med tillbyggnader i fem våningar. Byggnaderna ska utföras med vegetationsbekladda tak för dagvattenhantering.

Nya genomgående stråk skapas genom området i form av en ny lokalgata samt genom att Digitalgatan, som idag är en infartsgata till området från söder, förlängs till Kistagången. Det idag storskaliga kvarteret delas på så sätt upp till en mindre och tydligare kvartersstruktur med förbättrad tillgänglighet.

Publika bottenvåningar möjliggörs genom att entréplanen utformas med en öppen fasadutformning med förhöjd våningshöjd mot de offentliga gatu- och parkrummen Grönlandsparken, Grönlandsgatan, Digitalgatan, Kistagången och Isafjordsgatan. Detta ger goda förutsättningar för nya verksamheter samt för levande, trygga och tillgängliga gatu- och parkmiljöer. Nivåskillnader mellan entréer samt offentliga stråk och platser tas upp genom trappor, ramper och terrasseringar och ska utformas som ett intressant tillägg till stadsmiljön.

Grönlandsparken rustas upp och förstärks som stadsdelspark. Parkens funktion får ökad betydelse i och med tillskottet av arbetsplatser och bostäder i Kista verksamhetsområde.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2017-05-09 - 2017-06-20. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, Kista bibliotek samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner.

Annons om samråd och samrådsmöte publicerades i lokaltidningen Mitt i Kista tisdag den 9 maj 2017. Samrådsmöte hölls 2017-05-23 i Kista bibliotek, Kista galleria där ca 5 personer närvarade.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Synpunkterna i sin helhet finns att tillgå på stadsbyggnadsexpeditionen. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har, i detta skede, följande synpunkter på de områden som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 11 kap. 10 § PBL.

Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken

Länsstyrelsen ser att planförslaget har remitterats till Luftfartsverket, LFV som innehar tekniska system som är en del av riksintresset för kommunikationsanläggningar. Om Luftfartsverket för fram synpunkter gällande påverkan på riksintresset, är det synpunkter som Länsstyrelsen har att bevaka och kommer att beakta i detaljplanens nästa skede.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen kan konstatera att planhandlingarna inte i tillräcklig utsträckning redovisar vilka åtgärder som behövs och som kommer att vidtas för att miljökvalitetsnormerna (MKN) för vatten ska följas. Kommunen behöver därför redovisa att genomförandet av planen inte orsakar en försämring av en ytvattenförekomsts status eller att planen inte äventyrar uppnåendet av en god status hos en ytvattenförekomst (jfr EU-domstols dom den 1 juli 2015, mål C461/13, den s.k. Weserdomen).

Uttekade recipienter för dagvatten från planområdet är Igelbäcken och Edsviken. Sedan december 2016 finns nya beslutade MKN och klassificering av statusen för vattenförekomsterna.

Planhandlingarna bör uppdateras med senast gällande uppgifter.

Inget utrymme finns för ökande belastning av Edsviken. I dagvattenutredningen redovisas beräknade mängder föroreningar som belastar recipienten, men utan hänsyn till klimatfaktorn. Med risk för ökade totala mängder dagvatten ökar också risken för att mer föroreningar. Vid beräkning för dagvatten behöver hänsyn tas till ökade mängder nederbörd i framtiden.

En bedömning av planens effekter på MKN för Igelbäcken saknas bland handlingarna.

*Hälsa och säkerhet**Markföroreningar*

I den reviderade utvärderingen av föroreningssituationen samt planbeskrivningen nämns det att föroreningssituationen under byggnad 2 ej är utredd, trots att klorerade lösningsmedel använts i byggnaden. Flyktiga ämnen kan på längre sikt utgöra en risk för människors hälsa i inomhusmiljön. Markarbeten som utförs kan öka riskerna för läckage av föroreningar.

Innan nästa planskede anser Länsstyrelsen därför att området under byggnad 2 behöver undersökas samt bedömas med hänseende på klorerade lösningsmedel för att säkerställa planområdets lämplighet för sitt ändamål. Om det föreligger någon risk bör det i planhandlingarna framgå hur kommunen avser att säkerställa att risken för människors hälsa minimeras. Förorenade områden där spridningsförutsättningarna kan förändras av extrem nederbörd på grund av klimatförändringar bör också uppmärksammas. Detta eftersom det kan leda till en ökad grund- och ytvattennivå som kan medföra spridning av föroreningar.

Eventuella utredningar och åtgärder ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Risker

Brandskyddslaget har låtit ta fram en riskanalys (2017-01-13) som i stort överensstämmer med analys för angränsande detaljplan Skalholt 1. I granskning av Skalholt 1 har Länsstyrelsen lämnat ett antal synpunkter på resultatet. I riskanalyserna redovisas risker förknippade med transporter av farligt gods på Isafjordsgatan, brand i tågagn på tvärbanan Kistagången, samt olycka med giftig gas vid KTH Electrum. Riskanalyserna konstaterar att både Individrisk och Samhällsrisk ligger inom ALARP, område där riskerna behöver hanteras med rimliga åtgärder.

För Skalholt 1 föreslås inga risksänkande åtgärder, men i planen för Hekla 1 mm föreslås åtgärder för förskoleverksamheten, men enbart utifrån riskerna från Isafjordsgatan. Avstegen från åtgärder i övrigt förklaras på samma sätt som i plan för Skalholt 1, dvs utifrån varje riskkälla separat. Länsstyrelsen anser att riskbilden måste hanteras som en helhet. Argument för riskbilden och hantering av riskerna behöver ses över och kompletteras med ett underlag som utgår från helheten. Länsstyrelsen anser framförallt att korsningen Isafjordsgatan/Kistagången är speciellt riskutsatt eftersom denna plats ligger inom konsekvensområdet för samtliga riskkällor, denna punkt har även markerats i analysen för Hekla 1. Vid denna plats har ett 23-vånings bostadshus placerats, innehållande förskola och centrumverksamhet i bottenplan. Kommunen behöver motivera tydligare varför åtgärder inte skulle vara nödvändiga utifrån risken för olyckor.

Det går inte att utläsa hur samhällsrisk tar hänsyn till de 230 bostäder som planeras, samt att även angränsande mark planeras för bostäder. Enligt riskanalysen bedöms en förändring av bebyggelsen inom planområdet ha begränsad påverkan på den sammanlagda risknivån. Länsstyrelsen anser att en sådan betydande förändring som görs i området bör ha en inverkan på samhällsrisk, eftersom fler personer bor och vistas inom området.

Riskanalysen talar om avskärmande bebyggelse mellan hela planområdet och riskkällan KTH Electrum. Denna avskärmande bebyggelse är dock max sex våningar hög, och det är oklart hur detta begränsar riskerna. Kommunen har angett att risken är densamma med balkonger som med ett öppet fönster vid olycka med giftig gas. Länsstyrelsen delar inte bedömningen, eftersom balkongerna dels innebär att personer flyttas närmre riskkällor, samt att personerna är mer utsatta när de befinner sig utomhus. Utifrån de

illustrationsskisser som visats förefaller dock inte balkonger vara aktuellt mot riskkällor i denna plan.

Räddningstjänst

I planbeskrivningen anges att samtliga entréer och ingångar till byggnaderna kommer att utgöra utrymningsvägar och angreppspunkter/tillträdesvägar för räddningstjänst. Det anges också att Kistagången, Blåfjällsgatan, Grönlandsgatan och den nya lokalgatan är framkomliga för räddningstjänst och uppställning av räddningsfordon. Länsstyrelsen vill upplysa kommunen om att det inte är säkert att Kistagången kan användas som uppställningsplats, eftersom tvärbanans ledningar kan begränsa möjligheterna till rätt utrymme för dessa fordon. I närliggande plan, Skalholt 1, har Kistagången bedömts vara icke användbar för uppställning.

Geoteknik

Till planen finns en geoteknisk utredning framtagen 1975 (Ab Jacobson & Widmark). Denna visar att en stor del av marken består av lera och att lerans djup på några platser kan vara mer än 10 meter. Framförallt är lermäktigheten hög där kommunen planerar att uppföra en 23-våningsbyggnad. Enligt Planbeskrivningen kan pålning behövas. Länsstyrelsen anser att geotekniska förutsättningar för denna bebyggelse behöver utredas till granskningsskedet för att visa på lämplighet och eventuellt nödvändiga åtgärder.

Översvämning, klimatförändringar

För att minska risken för marköversvämningar vid kraftig nederbörd anser Länsstyrelsen att dagvattenflödena inom områden bör studeras för nederbörd större än ett 10-årsregn med klimatkraftfaktor 1,2, som den nuvarande dagvattenutredningen (Sweco 2016) utgår ifrån. Kommunen bör beskriva hur området påverkas av ett 100-årsregn med klimatkraftfaktor 1,25 och om nödvändigt även ge förslag om riskreducerande åtgärder för att säkerställa att bebyggelsen är lämplig avseende översvämningensrisken från kraftig nederbörd.

Råd om tillämpningen av 2 kap. PBL - Allmänna och enskilda intressen

Dagvattenhantering

I detaljplanen nämns att omhändertagande av dagvatten delvis kan komma att möjliggöras av vegetationsklädda tak, vilket är positivt. Länsstyrelsen upplyser om att utformningen är viktig, eftersom vegetationsklädda tak kan kräva gödsling för att fungera optimalt och då riskera att bli en källa till näringsämnen. Anläggningarna för lokalt omhändertagande av dagvatten bör ha skötselplaner

eftersom regelbundet underhåll är väsentligt för att deras fördröjande och renande funktion ska upprätthållas.

I plankartan kan det med fördel föras in bestämmelser gällande dagvattenhantering och avsättas de nödvändiga ytorna för detta. Länsstyrelsen rekommenderar att ta del av Boverkets temadel i PBL kunskapsbanken, om dagvatten i detaljplaner. Där finns bland annat förslag till lagenliga planbestämmelser om dagvatten. Se <http://www.boverket.se/PBLkunskapsbanken/detaljplan/temadelar-detaljplan/dagvatten-i-detaljplan/>

Behovsbedömning

Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt, således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Trafikförvaltningen (SLL)

Trafikförvaltningen har synpunkter på att dagvattenutredningen inte behandlar att även tvärbanan kommer koppla på befintligt dagvattennät. Utredningen behöver kompletteras avseende detta och tvärbanan behöver tas hänsyn till vid val av dagvattenlösning. Klimatfaktor 1,25 bör också användas istället för 1,2 vilket i sig kan påverka flödesberäkningarna i dagvattenutredningen.

Trafikförvaltningen anser att planbeskrivningen tar upp hantering av buller och stomljud på ett bra sätt, men upplyser att det är viktigt att också beakta den tillkommande störningen från tvärbanan. Om åtgärder behövs för att klara riktvärdena ska dessa utföras och bekostas av fastighetsägaren till Hekla 1. Vidare upplyser Trafikförvaltningen om att det är viktigt att också beakta eventuella störningar från busstrafik, då framförallt lågfrekvent buller vid tomgångskörning kan upplevas störande. För de bostäder som vetter mot gator som trafikeras av buss ska utformning av byggnader ske så att Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13) för lågfrekvent buller innehålls i sovrum.

Trafikverket

Trafikverket upplyser om att planområdet ligger inom den höjdbegränsade ytan för Bromma flygplats. I och med att en mycket hög byggnad föreslås bör en flyghinderanalys beställas av Luftfartsverket. Vidare upplyser Trafikverket om att Luftfartsverkets yttrande måste beaktas då de flygtekniska systemen riskerar att påverkas av planförslaget. Systemen är end el av riksintresset.

I övrigt har Trafikverket inga synpunkter på förslaget.

Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten har ingen erinran på planförslaget.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har ingen erinran på planförslaget.

Luftfartsverket

Luftfartsverket (LFV) har en radarstation i Bällsta Brommaområdet som betjänar flygtrafiken i området Södermanland och Uppland-Västmanland. Fastigheten ligger inom skyddsområdet för denna radarstation enligt ICAO DOC 015. Radarn är av största betydelse för att separera och kontrollera flygtrafiken i området Södermanland och Uppland-Västmanland. I området finns tre flygplatser av riksintresse. Inom skyddsområdet råder begränsade byggnadshöjder. LFV avstyrker därmed uppförandet av högdelen av hus 6 enligt planförslaget. Den föreslås bli 91.5 meter över nollplanet, på en plats där maxhöjden för att inte störa den närbelägna radarstationen är 70 meter inkl. master, ventilation- och hissachaktstorn. LFV:s uppfattning att hinder som påverkar Bällsta radar således inte ska få uppföras. LFV kan endast acceptera byggnationen om dess högsta punkt, master, torn, påbyggnader, hissachakt etc. inkluderat, inte överstiger 70 m över nollplanet på den aktuella fastigheten. LFV råder till att göra en flyghindersanalys efter justerande av byggnadshöjden. I remissvaret har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för "Minimum Sector Altitude".

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Staden noterar att Länsstyrelsen har att bevaka Luftfartsverkets yttranden gällande påverkan på riksintresset i den fortsatta planprocessen.

Dagvattenutredningen har uppdaterats i enlighet med Länsstyrelsens yttrande avseende redovisning av markförörensningar, dock inte med hänsyn till klimatfaktorn och dess påverkan på ökade mängder nederbörd. Dagvattenutredningen hänvisar till en rapport som visar att förändringen i dagvattenkvaliteten orsakade av klimatförändringar är små jämfört med effekterna av förändring i markanvändning och därför tas inte klimatfaktorn hänsyn till i utredningen. Dagvattenutredningen har kompletterats med konsekvenser och förslag till åtgärder för 100-årsregn. Miljöförvaltningen har gett stadsbyggnadskontoret information om att Igelbäcken inte är recipient för planområdet, därmed har inte en

bedömning av påverkan på MKN där gjorts i planhandlingarna. Planhandlingarna har kompletterats med åtgärder som behöver vidtas för att MKN för vatten ska följas. På plankartan har också ytor för hantering av dagvatten införts.

Gällande Länsstyrelsens yttrande om eventuella markföroreningar har en markundersökning genomförts sedan samrådsskedet för att utreda om marken under hus 2 är förorenad samt hur föroreningarna eventuellt kan tas om hand. Utredningen kommer fram till att föroreningarna ligger i dagsläget under hårdgjord yta och behöver inte hanteras så länge de fortsätter göra det. Stadsbyggnadskontoret har också utrett markens bärighet och därmed säkerställt att bebyggelsen som medges i detaljplanen är lämplig. En planbestämmelse som villkorar startbeskedet har regalerats för att säkerställa att mark saneras innan planens genomförande. Stadsbyggnadskontoret bedömer att Länsstyrelsens synpunkter till största del är tillgodosedda.

Riskutredningen är förtydligad och kompletterad avseende risk för olycka med gasutsläpp vid KTH Electrum. Dialog med Länsstyrelsen har förts under processens gång och stadsbyggnadskontoret bedömer att frågan är tillräckligt utredd.

Beträffande länsstyrelsens synpunkt på Kistagången som uppställningsplats för räddningsfordon, har stadsbyggnadskontoret kommit fram till att Isafjordsgatan istället kan användas som uppställningsplats för räddningsfordon. Bostadshuset har dessutom entré mot Isafjordsgatan, under trappan, som kan användas som angreppspunkt för räddningstjänsten. Planbeskrivningen har reviderats på den punkten och länsstyrelsens synpunkt bedöms tillgodosedd.

Dagvattenutredningen har uppdaterats avseende klimatfaktor i enlighet med Trafikförvaltningens yttrande. Utredningen behandlar dock inte att tvärbanan kommer kopplas på befintligt dagvattennät. I dagvattenutredningen konstateras att flödena vid Hekla bör reduceras för att avlasta befintligt nät, framförallt med tanke på pågående projekt i närområdet. Det gäller generellt för övriga projekt och inte för tvärbanan specifikt. Dagvattenutredningen visar också att flödena bedöms minska från planområdet efter att föreslagna åtgärder vidtagits. Stadsbyggnadskontoret bedömer därmed att dagvattenfrågan har utretts tillräckligt.

Bullerutredningen har kompletterats i enlighet med Trafikförvaltningens yttrande. Trafikflödesprognos för 2030 tillsammans med påverkan av en ny tvärbanelinje längs

Kistagången finns nu med i utredningen. Industribuller hanteras också i utredningen tillsammans med beräkningar över framtida trafikbullernivåer vilka visar att det kommer att vara möjligt att innehålla gällande riktvärden för bostäder och de ändringar som föreslås i förordning 2017:359. En planbestämmelse om att ljudklass B ska uppfyllas i samtliga lägenheter har tillkommit till plankartan. Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att Trafikförvaltningens synpunkter tillgodosätts.

En flyghinderanalys har tagits fram i enlighet med Trafikverkets och Luftfartsverkets yttranden. I flyghinderanalysen framför Luftfartsverket att de inte har något att invända mot planerad bebyggelse. Flyghinderanalysen har också skickats till berörda flygplatser som inte har framfört några synpunkter i frågan. Därmed bedömer stadsbyggnadskontoret att frågan har utretts.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Stadsdelsförvaltningen, Rinkeby-Kista

Stadsdelsförvaltningen är positiv till förslaget att ombilda kvarteret Hekla så att bostäder och verksamhetslokaler tillkommer i området som i övrigt domineras av kontor. Förvaltningen instämmer i stadsbyggnadskontorets bedömning att förändringen kan bidra till ett rikare stadsliv och ökad trygghet i området. Eftersom det är brist på parker och grönytor i området, välkomnar förvaltningen den upprustning av Grönlandsparken som också ingår i planen. Förvaltningen har varit delaktig i planeringen av förskolan i kvarteret, och konstaterar att det blir den första kommunala förskolan i nordöstra Kista. Behovet kommer att öka utifrån att fler bostäder planeras i närheten. Eftersom det inte är möjligt att anlägga en förskolegård i marknivå på grund av utrymmesbrist och buller, anser förvaltningen att lösningen med att placera utegården ovanpå sockelvåningen och med skärmvägg är ändamålsenlig.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet ställer sig positiva till en större blandning av funktioner i Kista och att den tydliga uppdelningen mellan bostadsområde och verksamhetsområde minskar och på så sätt aktiverar hela området över dygnet. Den kommande dragningen av tvärbanan gör också platsen till ett bra strategiskt läge att utveckla med ny bebyggelse. Rådet finner också platsen möjlig för högre bebyggelse utifrån rådets principiella förhållningssätt för hur höga hus kan placeras. Kista har ett antal högre byggnader och stadsdelen fungerar väl för en grupp av byggnader som kliver ur den övriga Stockholmskalan. Skönhetsrådet finner intentionerna med planförslaget goda men anser att nedanstående brister är så grova att

en större omarbetning av planförslaget krävs. Skönhetsrådet avstyrker detaljplanen i föreliggande form.

Grönlandsparken

Skönhetsrådet menar att Grönlandsparken är en av Stockholms mest välgestaltade parker där stor omsorg lagts på gestaltning och rumsbildning. Valen av träd, buskar och marktäckande växtlighet förstärker parkens uttryck. Parken är en stor tillgång i Kista, vilket kommer bli ännu viktigare när området får bofast befolkning. Planförslaget föreslår en hårdhänt omgestaltning av parken med syfte att öka tryggheten. Resultatet blir att parken förlorar sin karaktär av mystik och intimitet. Skönhetsrådet anser att förslaget är oacceptabelt. Rådet anser att de rapporterade ordningsproblemen främst behöver lösas genom sociala åtgärder, bättre belysning och fler lokaler som möter parken.

Förskolans placering

Skönhetsrådet har vid flera tillfällen påtalat vikten av att tidigt i planeringen vika platser för goda miljöer åt barn. Skönhetsrådet anser att förskolans placering bör utredas vidare och att en god utemiljö för förskolebarnen får väga tungt i det kommande planarbetet. Rådet anser att en möjlig placering kan vara i hus 2 eller 3 där en omedelbar kontakt kan skapas mellan förskolan och Grönlandsparken.

Höghuset

Skönhetsrådet finner att föreslagen placering av hus 6 är möjlig, men att förslaget kräver ett stort mått av bearbetning. Byggnaden blir en viktig del av Kistas skyline tillsammans med flera andra höga hus och gestaltningen behöver hålla hög klass i såväl nära skala som på avstånd. Skönhetsrådet anser att byggnaden är allt för klumpig och kräver en slankare gestaltning för att bli ett kvalitativt tillskott. Rådet anser att byggnadens volym också behöver bearbetas.

Särskilt yttrande från ledamot (bilaga)

Ledamoten menar att den värdefulla Grönlandsparken är ofullständigt redovisad i planbeskrivning och tillhörande bilaga. Parkens historik saknas och kartan över befintlig situation innehåller felaktigheter. Huvudentrén från Kistagången är inte redovisad och ledamoten anser att beskrivningen av negativa faktorer är överdriven. Parken är ritad av landskapsarkitekt Lars Nyberg och är unikt utformad med sina fyra fontäner och rika trädsortiment. Ledamoten menar också att flera träd buskage saknas i redovisningen och att samtliga borde ha inventerats inför planeringen av den nya bebyggelsen.

Stockholms Stads parkerings AB

Stockholm Parkering har inga synpunkter på rubricerat ärende.

Idrottsförvaltningen

För att behålla dagens utbud av idrottsanläggningar i takt med det ökade bostadsbyggandet finns behov av två nya idrottshallar, två nya konstgräsplaner och en ny friidrottsanläggning.

Idrottsförvaltningen har ingen erinran på föreliggande planförslag, men skulle gärna se utrymme för spontanidrott i Grönlandsparken. Så som t ex. dansbana, studsatta, paddeltennisbana eller basket/fotboll.

Miljö- och hälsoförvaltningen

Miljöförvaltningen har inte deltagit i planarbetet men har lämnat ett underlag för miljö- och hälsofrågor i samband med att planarbetet inleddes. De frågor förvaltningen bedömde behövde utredas har redovisats tillfredsställande i planhandlingarna.

Miljöförvaltningens sammanvägda bedömning av detaljplanens miljö- och hälsopåverkan är att planen innebär ett positivt tillskott av bostäder och verksamhetslokaler i ett läge med mycket bra kollektivtrafik. Då planen inte tar någon ny mark i anspråk är påverkan på miljö mycket begränsad. Att få till en god förskolemiljö i en så pass högt exploaterat miljö som denna del av Kista kommer att innebära en utmaning.

Miljöförvaltningen är positiv till att projektet jobbar med grönytefaktor i ett område där det råder brist på grönytor. Miljöförvaltningen är också positiv till att planen möjliggör för växtlighet och solceller på takytorna.

Beträffande ljudmiljö på förskolegården anger bullerutredningen att: Boverkets byggregler, BBR, inte anger några ljudkrav utomhus för förskolor, men att praxis är att ekvivalentnivån på minst halva skolgården/lekytan inte ska överstiga 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå. Vidare anger Stockholms stad att en så kallad ”pedagogisk uteplats” med högst 50 dB(A) ekvivalent och 70 dB(A) maximal ljudnivå ska finnas i anslutning till förskolan. Miljöförvaltningen vill påpeka att staden saknar egna riktlinjer för buller på förskolegårdar utan förespråkar att Boverkets rekommendation följs. Dessa anger att 55 dBA bör uppfyllas på skolgårdens samtliga vistelseytor och 50 dBA bör uppfyllas på avgränsade ytor för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet, det vill säga de ytor där barnen i huvudsak vistas. Stockholms stad har alltså inte angett någon så kallad ”pedagogisk uteplats”. Stockholms stads ambition är att bullersituationen ska vara så god så möjligt på så stor del av gården så möjligt.

Med anledning av detta behöver det tydliggöras i bullerutredningen vilka åtgärder som prövats för att säkerhetsställa att bullernivåerna på förskolegården klarar Boverkets rekommendationer enligt följande:

- Redovisning av samtliga bullerkällor som inventerats
- Redovisning av befintliga och framtida förhållanden vad gäller trafikering och kända förändringar
- Förslag på möjliga åtgärder för att riktvärdet ska klaras, t.ex. åtgärder för att minska bullret vid källan (skärmar, hastighetsbegränsning, trafikomledning)
- Motivering av eventuella bullerskyddsåtgärder som valts bort
- Om maxnivåer vid skyddad fasad eller uteplats överskrids bör trafikens dygnsfördelning och sammansättning redovisas

I planbeskrivningen anges att förskolan uppfyller ytkravet på 15 m² lektyta utomhus och 10 m² i innemiljön. Miljöförvaltningen ställer sig frågande till vilka ytkrav som avses, staden har inte antagit några mått för förskolegårdar, ambitionen är alltid att skapa en så god gårdsmiljö så möjligt.

Då Grönlandsparken ligger i närheten av ett habitatnätverk för barrskogsfåglar bör eventuell ny vegetation som planeras fokusera på barrskog för att stärka habitatnätverket.

Trafikkontoret

Trafikkontoret har varit delaktig i planarbetet och inkommit med synpunkter fortlöpande.

Trafikkontoret anser att det är positivt att Grönlandsparken blir mer tillgänglig. På förslag till plankarta ligger trädraden intill parken utmed Kistagången på parkmark, och utmed Grönlandsgången på gatumark. Ur driftsynpunkt är det bättre att gatuträden tillhör samma förvaltning. Trafikkontoret förslår att träden ska ligga på gatumark.

Det är viktigt att tillräcklig yta för belysning tillgodoses. Det får inte förekomma några belysningsstolpar på kvartersmark utan ett avtal. Trafikkontoret upplyser att de alltid ska bli informerade om belysning behöver tas ner eller flyttas. All belysningsprojektering och anläggande av belysning ska utföras av Trafikkontorets entreprenörer och konsulter.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen anser att det befintliga och kommande behovet av skolplatser bör tas i beaktning i förhållande till de bostadsplaner som finns. I planbeskrivningen nämns vikten av att

det ska finnas tillräckligt med förskoleplatser, men det nämns inte tillräckligt tydligt att behovet av skolplatser bör utredas. För utbildningsförvaltningen är det viktigt ur ett planeringsperspektiv att, så tidigt som möjligt, fastställa antalet bostäder som projektet kommer resultera i. Detta för att kunna tillgodose behoven av skolplatser som finns i stadsdelen.

Det är även viktigt att se över säkra gångvägar för eventuella skolbarn som kommer bo i de nya bostäderna då det i området kring Kista galleria är trafikerat av motorfordon.

Kulturförvaltningen

Stadsmuseet beklagar att de kulturhistoriskt värdefulla husen 1-3 från 1970-talet på Hekla 1 rivs, men eftersom rivningslov redan givits har museet i detta läge ingenting att invända mot denna del av detaljplanen.

Stadsmuseet har inte någon erinran mot föreslagen nybebyggelse, mot att hus 4 och 5 tillbyggs, samt förändringar av kvarterets gatustruktur.

Stadsmuseet bedömer att den del av förslaget som omfattar omgestaltning av Grönlandsparken innebär en förvanskning av grönyttans stora kulturhistoriska värden. Denna del av förslaget bör omstuderas. Museet anser därför att parken, dess tillkomst och ursprungliga gestaltning – även vad gäller växter, material och detaljer – bör bli föremål för en kulturhistoriskutredning innan något beslut fattas gällande denna del av detaljplanen. Utredningen ska beskriva de kulturhistoriska värdena och de delar och karaktärsdrag som konstituerar dessa, liksom peka på hur de kan tillvaratas i framtiden. Utredningen bör innehålla en jämförelse med eventuella andra liknande parker från samma tid, för att kunna fastställa Grönlandsparkens roll i ett större sammanhang. Utredningen kan utgöra grunden för en försiktig upprustning och anpassning av parken. Utredningen bör även föreslå lämpliga skyddsbestämmelser för att säkra ett bevarande och en god framtida förvaltning av parken.

Stadsmuseet har förståelse för de trygghetsaspekter som anges som ett skäl för parkens omgestaltning, men menar att dessa sannolikt kan tillgodoses med ganska begränsade åtgärder och en allmän upprustning. I samband med detta bör man notera att dagens ”vildvuxna” karaktär, med dålig överblick och orienterbarhet, till del har sin bakgrund i att växtligheten inte vårdats på ett sätt som stämmer överens med parkens ursprungliga gestaltning.

Rådet för funktionshinderfrågor

Rådet för funktionshinderfrågor anser att det bör tas fram bättre lösningar för den interna kommunikationen i kvarteret i den fortsatta processen. Troligen är en hiss lösning den bästa lösningen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Stadsbyggnadskontoret noterar att Stadsdelsförvaltningen är positiva till planförslaget.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet och likaså Stadsmuseet framför synpunkter på den föreslagna upprustningen av Grönlandsparken och hur det påverka bl.a. parkens kulturmiljövärden. Stadsbyggnadskontoret har tagit till sig av synpunkterna och tagit fram en kulturmiljöutredning för Grönlandsparken samt gjort ett omtag gällande den föreslagna gestaltningen. Med den stadsomvandling som pågår i Kista skapas en ny stadsstruktur som möjliggör för fler boende och nya typer av verksamheter vilket leder till att Grönlandsparken kommer användas på ett annat sätt än vad som görs idag. Det ställer också krav på parkens funktion, orienterbarhet, trygghetsupplevelse m.m. Grönlandsparkens yta kommer dessutom minska som en följd av att den befintliga kontorsbyggnaden rivs och att nya gator anläggs i området med syfte att bryta ner storskalig kvartersstruktur och öka tillgänglighet. Vissa förändringar i parken är därmed ofrånkomliga. Därmed har ett nytt gestaltungsförslag för parken tagits fram, tillsammans med arkitekt Lars Nyberg, där befintliga kulturmiljövärden så långt det är möjligt beaktats. Förslaget behåller parkens ursprungliga struktur med vissa mindre korrigeringar för att skapa siktlinjer och möjligheter att röra sig genom parken på ett bra sätt. Förslaget innebär också att befintlig trädallé längs Kistagången kompletteras med träd som i dagsläget saknas och därmed färdigställs. Stadens ambition är att rusta upp parken, anpassa den till Kistas nya stadsstruktur, se över trygghets- och tillgänglighetsfrågor och samtidigt bevara befintliga kulturmiljövärden på ett så bra sätt som möjligt. Grönlandsparken förses också med en k-bestämmelse på plankartan för säkerställa förändringar i parken ska ske på ett varsamt sätt. Stadsbyggnadskontoret bedömer att det nya förslaget utgör en rimlig avvägning mellan ovanstående intressen och frågan bedöms som tillräckligt utredd.

Stadsbyggnadskontoret noterar Skönhetsrådets önskemål om att flytta på förskolan. Stadsbyggnadskontoret avser dock att behålla förskolan i samma läge som i samrådsförslaget. Förskolegården ligger skyddat från buller och riskkällor samt med direkt närhet till de planerade bostäderna. Grönlandsparken ligger cirka 150 meter

från förskolan vilket gör det möjligt för förskolan att ta sig dit vid behov.

Gällande skönhetsrådets synpunkter på höghusets gestaltning har den vidareutvecklats sedan samrådsskedet, framförallt avseende volym, fasad och fasadmateriäl, fönstersättning, balkongernas utformning och andra detaljer. Höghuset i samrådsförslaget presenterades medvetet som en enkel volym, då gestaltningen samtidigt hanterades i ett parallellt uppdrag vars resultat presenterades först efter samrådet. Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att gestaltungsfrågan är tillräckligt utredd för höghuset.

Stadsbyggnadskontoret noterar Idrottsförvaltningens önskan om utrymme för spontanidrott i Grönlandsparken. Ändringar i parkens gestaltning kommer inte vara så stora att det möjliggörs för spontanidrott på det sätt Idrottsförvaltningen önskar. Parken har höga kulturmiljövärden och ska rustas upp och gestaltas i enlighet med det. Idrottsförvaltningens synpunkt angående ytor för spontanidrott i Grönlandsparken kan därmed inte tillgodoses.

Bullerutredningen har uppdaterats i enlighet med miljöförvaltningens synpunkter. Bullerskyddande åtgärder för förskolegården finns nu presenterade i utredningen och skärmalternativ har analyserats. Utredningen visar att med bullerskyddande åtgärder, skärmar längs med Isaffordsgatan och Lokalgatan, kan riktvärdena uppfyllas på förskolegården. Stadsbyggnadskontoret har tillsammans med miljöförvaltningen kommit fram till att en tillräckligt stor yta på förskolegården får, enligt bullerutredningen, en ljudnivå under 50 dBA, vilket bedöms lämpligt för pedagogiskt ändamål. Ytterligare bulleråtgärder, utöver bullerskärm mot Isaffordsgatan och lokalgatan, har därmed inte vidtagits. Synpunkten bedöms därmed tillgodosedd och frågan tillräckligt utredd.

Stadsbyggnadskontoret noterar att miljöförvaltningen är positiv till att projektet jobbar med grönytefaktor i ett område där det råder brist på grönytor samt att planen möjliggör för växtlighet och solceller på takytorna.

Miljöförvaltningen ställer sig frågande till de ytkrav som nämns i planbeskrivningen gällande förskolan och vart de kommer ifrån. De ytkrav som avses är baserade på stadsdelsförvaltningens krav ställda utifrån platsens specifika förutsättningar. Planbeskrivningen har förtydligats på den punkten. Synpunkten bedöms därmed tillgodosedd.

Stadsbyggnadskontoret noterar miljöförvaltningens önskemål om att ny vegetation ska bestå av barrskog med hänsyn till närliggande habitatnätverk. Stadsbyggnadskontoret delar miljöförvaltningens synpunkt om vikten av att gynna och bevara habitatnätverken i området, dock regleras inte vegetation på den detaljeringsgraden i detaljplan, med stadsbyggnadskontoret tar med sig frågan inför projekteringen.

Plankartan har reviderats i enlighet med Trafikkontorets önskemål om att träden längs gatan ska ligga på gatumark istället för kvartersmark. Stadsbyggnadskontoret noterar också Trafikkontorets önskemål om att bli informerade gällande förändringar avseende belysning. Trafikkontorets synpunkter tillgodoses.

Stadsbyggnadskontoret noterar utbildningsförvaltningens kommentar om vikten av att ur ett planeringsperspektiv, så tidigt som möjligt, fastställa antalet bostäder som projektet kommer resultera i. Detta för att kunna tillgodose behoven av skolplatser som finns i stadsdelen. Stadsbyggnadskontoret noterar även behovet av att se över "Plan för säkra och trygga skolvägar" för eventuella skolbarn som kommer att bo i de nya bostäderna då det i området kring Kista galleria är trafikerat av motorfordon.

Rådet för funktionshinderfrågors synpunkt gällande förbättrade lösningar för intern kommunikation noteras men den trappa som går mellan Kistagången och Isaffjordsgatan vid bostadshuset kommer att vara kvar i detaljplanen. Detaljplanen kommer dock att uppfylla BBR:s tillgänglighetskrav, vilka hanteras i bygglovsskedet.

Övriga remissinstanser

Stockholm Vatten och Avfall AB

Vattenanslutning kan ske från Isaffjordsgatan, Kistagången, Blåfjällsgatan och Grönlandsgatan. Lägsta trycknivå i förbindelsepunkt motsvarar nivån ca +90 m och högsta nivån ca +105 m över stadens nollplan.

Spillvatten

Spillvattenanslutning kan ske till avloppsledning i Isaffjordsgatan, Kistagången, Blåfjällsgatan eller Grönlandsgatan.

Dagvatten

Dagvattnet leds till Edsviken via ett tunnelsystem och ej via Igelbäcken. Systemet är i helhet mycket högt belastat. Hanteringen av dagvatten skall följa stadens dagvattenstrategi. Avloppsledning

finns i Isafjordsgatan, Kistagången, Blåfjällsgatan och Grönlandsgatan.

Den genomförda dagvattenutredningen och planförslaget bör kompletteras med beräkningar av nuläge och hur respektive yta påverkas innan och efter åtgärder. Åtgärderna skall även vara beskrivna i en planritning där det tydligt framgår vilka ytor som behöver reserveras i plankartan.

I övrigt inget att erinra mot förslaget.

Ellevio AB

Ellevio upplyser staden om att nätstationer och kapacitet för tillkommande bebyggelse behöver ses över inför planens genomförande. Befintlig nätstation vid Kistagången 15A kommer att behöva ersättas med nytt läge när kontorshus rivs. Även befintlig kundstation på samma adress berörs. Hus 4 och 5 förutsätts kunna behålla befintlig 11 kV kundstation för elförsörjningen. För övrig tillkommande bebyggelse behöver leveransspänning bestämmas och lägen för kundstation respektive nätstation definieras. Ellevio upplyser om att mark för nätstation ska anges i plankartan och önskar bli kontaktade för samråd. Vid lägesbestämning för nätstationer och kundstationer är det viktigt att stadens policy för magnetfält beaktas. Vidare upplyser Ellevio om att de har ett 11kW kabelstråk runt större delen av planområdet och ledningarna måste beaktas och skyddas. Åtgärder i Ellevios befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio och bekostas av exploatören.

Akademiska hus

Akademiska hus välkomnar arbetet med att utveckla kv. Hekla 1 och upplyser staden om att de avser utveckla lokalerna i gatuplan mot Kistagången i kv. Keflavik 2/Electrum, så att innehåll och utformning möter Kistagångens stråk bättre. Lokalernas entréer placeras mot Kistagången för att bidra till ett ökat stadsliv.

Den framtagna solstudien visar att det höga bostadshuset kommer att skugga Kistagången och Akademiska hus planerade verksamheter med uteserveringar längs med Electrums fasad. Solstudien visar däremot att den mest väsentliga tiden på året för uteserveringar inte påverkas negativt i så stor utsträckning att verksamheterna riskeras.

Vindstudien visar att ”vindtunneeffekten” längs med Kistagången ytterligare förstärks ytterligare av den nya bebyggelsen, främst av det höga bostadshuset. Ökningen påverkar mikroklimatet påverkas så pass mycket att delar av gatan inte längre är lämplig för längre uppehåll. Det minskar förutsättningarna för uteplatser och serveringar i skyddat läge, vilket Akademiska hus planerar för längs

med Kistagången. Akademiska hus förordar en lösning i form av utbyggd skärm eller likvärdig lösning som planeras för bostadshuset. Även den planerade gångtrappan försvårar lägen för placering av entréer till verksamhetslokaler i gatuplan. Detta kan leda till att hyresgästen i lokalerna blir en större verksamhetsaktör, vilket kan öka risken för en omfattande skyltfönsteryta och att fönster sätts igen mot Kistagången. Fasaden kommer då upplevas mer sluten än vad förslaget visar.

Fortum Värme

Vill informera att det inom planområdet finns befintlig fjärrvärme och att det är viktigt att sluta genomförandeavtal så snart som möjligt i genomförandeprocessen. I övrigt har Fortum Värme ingen erinran.

Fortum värme har undermarksanläggning med vibrationskänsliga installationer inom riskavstånd för den aktuella planen. Vid aktiviteter som exempelvis innebär sprängning, fullborrning, linsågning, hydralspräckning eller bergspräckning ska Fortum kontaktas för godkännande samt att ett genomförandeavtal ska tecknas.

Swedavia

Swedavia konstaterar att området ligger utanför flygplatsens bullerkurvor och flygplatsen har därför inget att erinra vad gäller flygbuller.

Flyghinder

Området för den presenterade detaljplanen ligger inom flygplatsens influensområde och höjdbegränsningen för det aktuella området är ca 110 m ö h varvid planerade byggnader för närvarande inte bedöms ha någon påverkan. Med hänsyn till den högre planerade byggnationen bör en flyghinderanalys beställas för att säkerställa detta.

Swedavia understryker att högsta totalhöjd inkluderar samtliga påbyggnader såsom till exempel fläktar, hisschakt, räcken, master etc. Flygplatsen vill också ta tillfället i akt och tydliggöra det faktum att även tillfälliga hinder, såsom byggkranar, omfattas av hinderfrihetskraven vilket ställer krav på noggrann planering av den framtida produktionen inom området.

En flyghinderanalys ska beställas av uppföraren av planerat byggnadsverk högre än 20 meter (45 meter inom sammanhållen bebyggelse) i god tid innan planerat uppförande. Det gäller även för tillfälliga flyghinder såsom fast etablerade eller mobila byggkranar som används under byggprojektet.

Storstockholms brandförsvär

SSBF har tidigare yttrat sig i detta ärende i behovsbedömningen (2015-09-15). Utifrån riskidentifieringen som gjordes då fann SSBF bland annat följande riskkällor såsom farligt gods transporter och riskfyllda verksamheter (KTH- Electrum, Swerea KIMAB) i närheten till aktuellt planområde som bedömdes kunna medföra förhöjda risknivåer. Utöver detta har det i samrådsunderlaget identifierats risker med den planerade tvärbanans sträckning längs Kistagången.

Planområdet är beläget inom ett område som är riskutsatt av flera riskkällor. SSBF bedömer att olyckskonsekvenserna på området där bostäder och förskoleverksamhet planeras är så pass allvarliga att planen behöver mer detaljerad bearbetning. I aktuell plan föreslås i områdets västra hörn placeras verksamheter såsom boende i höghus, lokaler för centrumändamål samt särskilt utsatt verksamhet (förskoleverksamhet). Byggnader med stadigvarande vistelse föreslås lokaliseras till ett mer skyddat läge i det aktuella planområdet.

Även om beräknade och uppskattade individrisker verkar vara inom tolerabla nivåer bör särskild försiktighet, vid tolkning av data, utföras med avseende på varje enskild risk som presenterats. De beräknade individriskerna avser normalt en befolkning bestående av friska personer. Det är betydligt svårare att bedöma de ökade riskerna bland grupper som har högre känslighet för olyckseffekterna som t ex barn. Samma gäller för risker i vissa områden där evakuering är svår att genomföra som t ex höghus. Riskkriterier åsyftar normalt till risken för en frisk individ att omkomma. Det bör inte heller förbises att t.ex. vid utsläpp av toxisk gas kan antalet omkomna vara lågt medan antalet skadade kan vara betydligt större. Därmed anser SSBF att föreslagen planbestämmelse i form av en avskärmning mot Isafjordsgatan inte är tillräckligt verifierad och därmed kan inte dess avsedda skyddseffekt bedömas.

Föreliggande riskanalys saknar sammanställning av individrisk i form av riskkonturer. En sådan presentation beskriver den kumulativa risken att omkomma för en person som antas befinna sig på en specifik plats, t ex på ett visst avstånd från en industri eller transportled. En sådan presentation skulle underlätta tolkning av utfallet. I riskanalysen har man valt att inte presentera samhällsrisk vilket behöver redovisas i form av FN-kurvor. SSBF anser att samhällsrisk skall redovisas.

Enligt riskanalysen kan en maximal brandeffekt i spårvagn innebära brandspridning till kringliggande bebyggelse inom 10 meters radie från spårvägen. Det innebär att lokaler angränsande till Kistagången, avsedda för centrumändamål, är särskilt utsatta. Enligt foton i planbeskrivning verkar byggnadernas fasader i entréplan utgöras av stora glasytor. På grund av bristfällig statistik är det lämpligt att lägga större vikt vid konsekvensreducerande åtgärder och skyddsåtgärder bör införas i planbestämmelserna.

Enligt planunderlaget föreslås att enstaka lokaler från hus 2 utryms med hjälp av räddningstjänsten. Kontaktledningar för spårvägen inklusive eventuella upphängningsanordningar kan försvåra räddningstjänstens insatsmöjligheter och därmed är det av vikt att lokalerna planeras på sådant sätt att fönsterutrymning med räddningstjänstens utrustning mot Kistagången inte är nödvändig.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Dagvattenutredningen kompletteras och reviderats i enlighet med Stockholm Vatten och Avfalls yttrande. Utredningen har därmed kompletterats med bl.a. beräkningar av nuläge och redovisning av påverkan före och efter åtgärder samt tydligare redovisning av de ytor som behöver reserveras inom planområdet. Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter bedöms därmed tillgodosedda.

Stadsbyggnadskontoret har sett över placeringen av den nätstation som Ellevio nämner i sitt yttrande och dialog har förts med Ellevio i ärendet. Nätstationen föreslås vara kvar i samma läge men placeras under gatan med underbyggnadsrätt i detaljplanen.

Stadsbyggnadskontoret noterar också att Ellevio har befintligt kabelstråk runt planområdet. Ellevios synpunkter bedöms tillgodosedda.

Stadsbyggnadskontoret noterar att Akademiska Hus välkomnar utvecklingen av Hekla 1 men att de samtidigt uttrycker en oro kring konsekvenser i form av vindar längs med Kistagången. För att hantera de vindar som uppkommer längs Kistagången i samband med den nya bebyggelsen kommer skärmtak att placeras på byggnadens fasad. Detta regleras också i plankartan för att säkerställa att mikroklimatet blir så bra som möjligt längs Kistagången.

Stadsbyggnadskontoret noterar Fortum Värmes önskan om att snarast sluta ett genomförandeavtal och framför det till berörda inom staden och exploitören.

Storstockholms Brandförsvär framför synpunkter på innehållet i den framtagna riskutredningen. Riskutredningen har förtydligats

och kompletterats, avseende risk från Electrum och den planerade tvärbanan, sedan samrådsskedet. Detaljplanen möjliggör också för alternativ utrymning, bort från Kistagången. En bestämmelse har också införts på plankartan avseende reglering av material för fasad och fönster mot Kistagången i enlighet med Storstockholms brandförsvares yttrande. Brandförsvaret framför också synpunkter på placering av bostäder, förskola och verksamheter i förhållande till riskfrågan. Riskutredningen visar att de risker som finns och som kan påverka planområdet är låga samt att de tidigare redovisade skadeavstånd för KTH Electrum är för konservativa då de är framräknade för fri spridning. Den sammanvägda risken från aktuella riskkällor bedöms vara låg och personer som befinner sig inom planområdet utsätts inte för några oacceptabla risker. Därmed bedöms det inte nödvändigt att vidta riskreducerande åtgärder inom planområdet. Stadsbyggnadskontoret har dock infört bestämmelser för riskreducerande åtgärder på plankartan i form av bestämmelse för skärmvägg, brandsäkra fönsterglas och fasader. Stadsbyggnadskontoret bedömer därmed att riskfrågan har utretts tillräckligt.

Övriga, ej sakägare

Privatperson

Yttranden gläds åt att det byggs i Kista och hoppas att satsningen fullföljs så Kista kan bli stad. Hoppas också att Bällsta radarstation inte blir ett hinder för fullföljandet av planen.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet har följande frågor studerats vidare och planförslaget har reviderats i enlighet med synpunkterna och utredningarnas resultat:

- Grönlandsparken och planförslagets påverkan på kulturmiljön
- Kulturmiljöutredning för Grönlandsparken
- Geoteknik
- Markföroreningar
- Dagvatten
- Risk
- Trafikbuller
- Flyghinderanalys
- Vind och mikroklimat
- Solstudie
- Gestaltning av höghuset

**Stadsbyggnadskontorets sammanvägda
ställningstagande**

Stadsbyggnadskontorets samlade bedömning är att ovanstående revideringar utgör en rimlig avvägning mellan olika intressen. Merparten av de frågor som framkommit under samrådet bedöms kunna hanteras genom mindre justeringar och kompletteringar.

Kontoret ser positivt på den fortsatta processen och föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av samrådet samt ger kontoret i uppdrag att ställa ut planförslaget på granskning.

Louise Heimler
planchef

Yasaman Ghanavi
stadsplanerare